

Başlarken...

Dünyadan ve Türkiye'den güncel hukuki gelişme ve haberlere yer verdiğimiz Hukuk Bültenimizin Ocak sayısını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Bültenimizde yer alan içerik yalnızca bilgi verme amaçlı olup, konulara ilişkin detaylı bilgiler için bizimle irtibata geçmenizden memnuniyet duyacağız.

Şubat sayımızda buluşmak dileğiyle...

*Editörler:
Duygu Kesler
Ayşecan Mantarçı*

Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliğinde Tüketici Lehine Yapılan Son Değişikler ve Satıcı/Sağlayıcılara Getirilen Yükümlülükler

Abonelik sözleşmelerinde tüketicinin en çok korunma ihtiyacının hissedildiği alan sözleşmenin sona ermesine ilişkin hükümleridir. Sözleşmelerin sona erme şekli sözleşmenin belirli süreli veya belirsiz süreli olmasına göre değişiklik göstermektedir. (Sayfa 2)

Kasko Sigortasında Ek Hırsızlık Teminatı Almak Gerekli Midir?

Yargıtay'ın da birçok kararında belirttiği üzere aracın dolandırıcılık suçu (sahte otoparkçının aracı çalması) ya da güveni kötüye kullanma suçu (gerçek otoparkçının aracı çalması) sonucunda çalışması kasko sigortası teminatının dışındadır. (Sayfa 6)

Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında, Özellikle Uzun Süren Yargılama Sürelerine Dayalı Adil Yargılanma ve Mülkiyet Hakkı İhlalleri Çerçevesinde Benimsenen Tazminat Hesaplama Yöntemi

Yargılamanın uzun sürmesi ve ülkedeki yüksek enflasyon nedeni ile faiz hesaplamaları ile karşılanamayan bir zararın doğmuş olmasının Anayasal bir hak olan mülkiyet hakkının ağır biçimde ihlali anlamına geleceği AYM kararları ile kabul edilmektedir. (Sayfa 11)

Kişisel Verileri Koruma Kurumu Tarafından Çıkarılan Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmeliğin Getirdiği Yükümlülükler

Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik yayımlandı. Veri Sorumlusu kimdir? Veri Sorumluları Siciline kayıt ne zaman başlayacak? Sicile hangi bilgiler iletilecek? Kayıt yükümlülüğünü zamanında yerine getirmeyenleri neler bekliyor? (Sayfa 14)

Mahkemenin Kısa Kararı Gerekçe Gösterilerek Alınan İhtiyati Hacizde Kaç Gün İçerisinde Takip Talebinde Bulunulmalıdır?

Alacak davasının görüldüğü sırada ihtiyati haciz kararı alan alacaklının bir aylık takip talebinde bulunma süresi ne zaman başlar? Esas hakkında verilecek hükümden kasıt kısa kararın verildiği tarih mi yoksa gerekçeli kararın tebliğ tarihi midir? (Sayfa 5)

Manevi Tazminat Talebinin İslah Yolu ile Sonradan Talep Edilmesi

Başlangıçta talep edilmeyen manevi tazminatın yargılamanın ilerleyen süreçlerinde ıslah ile talep edilebilir hale geleceği Yargıtay tarafından verilen birçok kararında kabul edilen bir nokta olmuştur. (Sayfa 9)

Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Merkezi'nden Yunan Özel Sektör Katılım Programı'na İlişkin Verilmiş Olan Son Karar: Devlet Tahvilleri Yatırım Olarak Korunabilir mi?

ICSID tarafından, 9 Nisan 2015'te verilen bir karar bir Slovak Bankası ve onun hissedarları tarafından Yunanistan'daki 2012 Özel Sektör Katılım Programı (PSI) tahvil kesintilerine karşı olan bir davanın kolektif eylem şartının aktifleşmesiyle reddine karar verilmiştir. (Sayfa 13)

Daimi Tahkim Divanı, İslam İşbirliği Örgütü Yatırım Anlaşması kapsamında Libya aleyhine açılan yatırım davasında tayin makamı atadı

Daimi Tahkim Divanı, İslam Konferansı Örgütüne Üye Ülkeler Arasında Yatırımların Teşviki, Korunması ve Garanti Edilmesi Anlaşması kapsamında BAE'de kurulu DS Construction FZCO şirketi ile Libya arasındaki yatırım tahkimi yargılamasında tayin makamını atamıştır. (Sayfa 15)

Güncel Haberler

30 Yıllık Davada Mutlu Son: Anayasa Mahkemesi Başvurucunun Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine Karar Verdi (Sayfa 4)

Anayasa Mahkemesi'nden Gezi Eylemcisi İçin Ters Kelepçe Kararı (Sayfa 4)

Eski Model iPhone'ları Yavaşlattığını Açıklayan Apple'a Dava Şoku (Sayfa 7)

Anayasa Mahkemesi'nden Kritik Karar: Riskli Olmayan Yapıların Kentsel Dönüşüme Dahil Edilmesinin Önü Kapandı (Sayfa 8)

Numara Sorgulama Siteleri ve Uygulamalarına Son Veriliyor (Sayfa 8)

Banko ve Gişelere Kişisel Verilerin Korunmasına Yönelik Düzenleme Geliyor (Sayfa 8)

ABONELİK SÖZLEŞMELERİ YÖNETMELİĞİNDE TÜKETİCİ LEHİNE YAPILAN SON DEĞİŞİKLİKLER VE SATICI/SAĞLAYICILARA GETİRİLEN YÜKÜMLÜLÜKLER

Genel olarak abonelik sözleşmeleri

Abonelik sözleşmeleri, günümüzde en yoğun uygulama alanı bulunan ve süreklilik arz etmesi nedeniyle en çok uyuşmazlığın yaşandığı sözleşme tiplerinden birisidir. Ülkemizde elektrik, su, doğalgaz, internet, uydu, GSM abonelikleri düşünüldüğünde abonelik sözleşmelerinin hayatın her alanında kaçınılmaz olarak uygulama alanı bulduğunu görmekteyiz.

Abonelik sözleşmesi, tüketicinin, belirli bir mal veya hizmeti sürekli veya düzenli aralıklarla edinmesini sağlayan sözleşmelerdir. İnternet, elektrik, telefon, gazete abonelikleri, spor salonları gibi sürekli hizmet alınan üyelikler adı altında yapılan sözleşmelerin adları her ne kadar farklı olsa hepsi birer abonelik sözleşmesidir.

Sözleşmelerde bulunması gereken şekil şartları nelerdir?

Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği 5/1. Maddesi; "Yazılı veya mesafeli olarak kurulan abonelik sözleşmelerinin bir örneğinin kağıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı ile tüketiciye verilmesi zorunludur." şeklinde hükme yer vermiş olup, abonelik sözleşmelerinin yazılı olarak yapılması ve bir nüshasının sağlayıcı tarafından saklanması, diğer nüshasının da tüketiciye teslimi gerekmektedir.

Bu durum, ileri de aralarında çıkabilecek herhangi bir uyuşmazlığın ispatı açısından

iki tarafa da hem güven, hem de kolaylık getirmektedir.

Ancak, taraflar arası uyuşmazlıklarda, sözleşmenin bulunmaması sebebiyle davanın reddine karar verilmesine ilişkin yerel mahkeme kararı, Yargıtay 3.HD 2002/3721 E. 2002/4000 K. sayılı kararıyla bozulmuş ve bu gibi durumlarda taraflar arası tüketim miktarı ve borç tespiti için bilirkişi raporu alınması zorunluluğuna ilişkin içtihat oluşturulmuştur.

Aynı yönetmelik uyarınca, abonelik sözleşmelerinin şekil şartı belirlenmiş ve sözleşmelerin en az on iki punto büyüklüğünde, anlaşılabilir bir dilde, açık, sade ve okunabilir şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu hükme aykırılık her ne kadar sözleşmenin tamamen geçersiz olması sonucunu doğurmasa da, 6502 sayılı Tüketici Kanunu madde 5/2' de yer alan hüküm gereğince, haksız şartlar noktasında değerlendirilecek ve tüketici aleyhine olan ve yukarıda yer alan şartları sağlamayan sözleşme maddeleri geçersiz sayılacak olup, sağlayıcı ya da satıcı tarafından sözleşmenin geri kalan kısmının kabul edilmediğine ilişkin iddialarda bulunulamayacaktır.

Abonelik sözleşmelerinin zorunlu şekil şartlarına uyulmadığı ve bir nüshasının tüketiciye verilmediği hallerde, satıcı ve sağlayıcılara 6502 sayılı yasanın 77.maddesi gereği her işlem ya da sözleş-

me için 200 tl idari para cezası da uygulanabileceği unutulmamalıdır.

Tüketicilerin, sözleşmede yer alması gereken zorunlu unsurlara ilişkin dikkat etmesi gereken diğer bir husus; belirtilen zorunlu unsurların yer almaması durumunda, sözleşmenin tamamen geçersiz olması söz konusu olmayacak ve satıcı tarafından sözleşmede yer alan unsurlar ilave bir ödeme talep edilmeksizin giderilecektir. Aksi takdirde tüketici hiçbir şart söz konusu olmaksızın sözleşmeyi feshetme hakkına sahiptir.

Abonelik sözleşmelerinin sona ermesinde dikkat edilmesi gereken hususlar

Abonelik sözleşmelerinde tüketicinin en çok korunma ihtiyacının hissedildiği alan sözleşmenin sona ermesidir. Sözleşmelerin sona erme düzeni sözleşmenin belirli süreli veya belirsiz süreli olmasına göre değişiklik göstermektedir.

Belirli süreli abonelik sözleşmelerinin feshi

Uygulamada en çok karşılaşılan hali taahhütlü aboneliklerdir. Tüketicinin belirli süre abone kalma taahhüdü, belirli süreli abonelik sözleşmesine işaret eder. Belirli süreli aboneliklerde tüketiciye tanınan fesih hakkı sözleşme süresinin bir yıldan uzun ya da bir yıl veya daha az süreli olmasına göre değişmektedir. »

Tüketici bir yıl veya daha uzun süreli abonelik sözleşmesini istediği zaman hiçbir gerekçe göstermeksizin ve hiçbir cezai şart ödemeksizin sözleşmeyi feshetme hakkına sahiptir.

Ancak bir yıldan daha az süreli sözleşmelerde ise, tüketici ancak abonelik sözleşmesinde satıcı veya sağlayıcı tarafından sözleşme koşullarında değişiklik yapılması halinde veya tüketicinin hizmetten yararlanmasına engel geçerli bir sebebin varlığı halinde sözleşmeyi feshedebilir.

Taahhütlü aboneliklerde tüketicilerin sıklıkla karşılaştıkları sorun, taahhütten önce sözleşme feshetmek istediklerinde karşılaştıkları fahiş tazminat miktarlarıydı. Ancak, 2015 yılında ilgili yönetmelikte yapılan değişiklikle tazminat miktarı talebi için satıcı ya da sağlayıcılara iki sınırlama getirilmiştir;

- Birincisi, tüketiciden en fazla, taahhütlü abonelik sebebiyle sözleşme konusu mal veya hizmetin taahhütsüz aboneliklerindeki fiyattan yapılan indirimlerin sözleşmenin sona erdirildiği döneme kadar ki toplamı kadar ücret talep edebilirler,

- İkincisi ise, taahhüt süresi kapsamında henüz ödenmemiş toplam bedelin, bu meblağdan düşük olması halinde (birinci sınır) tüketici lehine olan düşük bedel talep edilebilecektir.

Yönetmelikle getirilen bu düzenlemeler tüketicilerin yaşadıkları mağduriyetlerin gidilmesi ve artık istemedikleri bir sözleşmeyle bağlı kalmaktan kurtulmalarına yönelik son derece önemli değişiklikler olup, günlük yaşamımızdaki mal veya hizmet alımlarında çok sık karşılaştığımız taahhütlü abonelik sözleşmelerini feshetme durumunda bu hususlara özellikle dikkat etmeliyiz.

Önem arz etmesi ve tüketiciler tarafından günümüzde çok sık kullanılması sebebiyle değinilmesi gereken diğer bir abonelik sözleşmesi de, belirli süreli fiber internette taahhütlü abonelik sözleşmesi olup, bu sözleşmeye tabi olan aboneler yerleşim yerinin değişmesi ve yeni yerleşim yerinde fiber internet alt yapısı bulunmaması nedeniyle internet kullanımı yapamadıkları durumlarda sözleşmelerini

hiçbir bedel ödmeden haklı nedenle feshedebileceklerini belirtmek isteriz. Belirsiz süreli abonelik sözleşmelerinin feshi

Tüketici, belirsiz süreli abonelik sözleşmesini hiçbir şart göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin feshetme hakkına sahiptir. Sadece fesih bildirimini kağıt üzerinden ya da kalıcı veri saklayıcısı üzerinden satıcı ya da sağlayıcıya yöneltilmesi yeterlidir.

Yönetmelikle yapılan son düzenleme uyarınca tüketicilere kaydı tutulan telefonla da fesih bildirim hakkı verilmiş olup, satıcı ya da sağlayıcıya bu konuda gereken sistemleri kurup veri saklama yükümlülüğü getirmiştir.

Satıcı veya sağlayıcı, tüketicinin fesih bildirimini ulaştığı tarihten itibaren en geç 7 gün içinde yerine getirmek zorundadır. Yönetmelikte fesih bildirimini hususunda sağlayıcılara önemli bir yükümlülük getirilmiş ve tüketici tarafından fesih bildirimini yapılmasından sonra mal veya hizmetten yararlanılmış olsalar dahi, satıcı/sağlayıcı tarafından kesinlikle herhangi bir bedel talep edilemeyeceği belirtilmiştir.

Son olarak, insanların tüketim ihtiyaçlarının her geçen gün daha da arttığı günümüzde, hayatımızın önemli bir parçası haline gelen abonelik sözleşmelerine ilişkin, son yapılan değişikliklerde özellikle satıcı/sağlayıcılara daha fazla yükümlülük getirilerek,

tüketicilerin yaşadığı mağduriyetlerin engellenmesi amaçlanmıştır.

Detaylı Bilgi İçin;
Stajyer Avukat
Melike Ünal
m.unal@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Av. Rıdvan Yıldız, 2017, Seçkin Hukuk, Tüketici Hukuku Davaları
2. Ahmet Karakocalı & Ali Suphi Kurşun, Aristo Yayınları, Tüketici Hukuku
3. Abone Sözleşmeleri Yönetmeliği, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun

30 Yıllık Davada Mutlu Son: Anayasa Mahkemesi Başvurucu'nun Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine Karar Verdi

Müvekkilimiz ANO İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti.'nin 9.5.1977 tarihinde başlamış olduğu "Karacaören Barajı ve Hidroelektrik Santral Tesisleri" inşaatından kay-

naklı alacağı için 1990 yılında başlatmış olduğu hukuk mücadelesinde mutlu sona gelindi. Son 10 yılını hukuk büromuzun takip ettiği davada, Anayasa Mahkemesi müvekkilin adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğine karar vererek mülkiyet hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılması gerektiğine hükmetti.

Müvekkil 1970 yılında Ankara'da kurulmuş bir şirket olup Karacaören Barajı'nın inşaatını üstlenmiş ancak inşaat işi 1988 yılında tasfiye edilerek sonlandırılmıştır. Müvekkil, tasfiye ile sonuçlanan inşaat yapım işi çerçevesinde yapılan işlerin hak edilişi olarak 500 TL tutarında alacağının tahsili için 10.10.1990 tarihinde dava açmış, ayrıca 16.03.1995 tarihinde ise 86.680,47 TL alacağın tahsili için de ek bir dava açmış, söz konusu iki dava birleştirilerek görülmüş ancak müvekkilin birleşen davada talep etmiş olduğu munzam zararın tazmini istemi yönünden davanın tefrikine karar verilmiştir.

Yerel Mahkeme'nin alacak talebi ile ilgili hükmü, Yargıtay tarafından tam 4 kez bozulmuş ve nihayetinde 19.04.2002 tarihinde verilen yerel mahkeme kararıyla 58.926,87 TL alacağın müvekkile verilmesine karar verilmiştir.

Söz konusu karar, Yargıtay'ca düzelterek onanmış ve neticede asıl davada 486,69 TL'nin , birleşen davada ise 58.440,18 TL'nin değişen oranlı reeskont faizi uygulanmak suretiyle müvekkile ödenmesine karar verilmiştir. Karar doğrultusunda, müvekkile 62.968,69 TL asıl alacak ve 348.027,70 TL faiz olmak üzere 410.996,39 TL ödeme yapılmıştır.

Bununla birlikte, yargılamanın devam ettiği 12 yıl içinde ülkemizde yaşanan enflasyonist ortam karşısında, müvekkilin alacağı adeta erimiş, söz konusu dönemde enflasyon oranı %13254 artmış iken; müvekkilin alacağı enflasyon karşısında değer kaybı giderilmeden ödenmiş, bu durum müvekkili büyük zarara uğratmıştır.

Müvekkil bu zararının ortadan kaldırılması amacıyla, 16.03.1995 tarihinde 500 TL ve sonrasında 1.010.000 TL tutarında iki ayrı munzam zarar davası açmış, ancak söz konusu davalar müvekkilin kendisine ödenen temerrüt faizlerinden fazla bir munzam zararı olmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir. Bu karar, Yargıtay'ın 25.12.2012 tarihli ilamıyla onanarak kesinleşmiş ve müvekkil tarafından konu Anayasa Mahkemesi'ne götürülmüştür.

Anayasa Mahkemesi önüne gelen olayda, Merkez Bankası verilerine göre enflasyonda meydana gelen artış oranlarını gözeterek; "başvurucunun mülkiyet hakkı kapsamında değerlendirilen toplam 62.968,91 TL tutarındaki alacağı için aynı dönemde başvurucuya 348.027,70 TL tutarında faiz ödemesi yapıldığını, bu verilere göre ödenen faiz tutarına rağmen aynı dönemde enflasyonun yaklaşık kümülatif olarak %13.254 oranında arttığı diğer bir deyişle başvurucunun alacağı %1'inden daha az bir miktara düştükten sonra enflasyon karşısında bu alacağın önemli ölçüde değer kaybına uğratılarak ödendiği görülmüştür" gerekçesiyle müvekkilin mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiş ve yeniden yargılama için kararı yerel mahkemeye göndermiştir.

Bu karar neticesinde, müvekkilin 200.000.000 TL'ye yakın munzam zarar tazminat almasının önü açılmıştır. Kararın, munzam zararın tazmini talepli davalarda emsal nitelikte olacağı düşünülmektedir.

25 Ocak 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi'nin 2014/2267 Başvuru Numaralı kararının tamamına ulaşmak için [tıklayınız.](#)

Anayasa Mahkemesi'nden Gezi Eylemcisi İçin Ters Kelepçe Kararı

Süleyman Göksel Yerdut 2013 yılında İzmir'deki Gezi Parkı protestoları sırasında gözaltına alınmış ve karakolda kolu kırılmıştı. Çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklanarak cezaevine gönderilen Yerdut, gözaltı sırasında kolunun kırılması nedeniyle polis hakkında suç duyurusunda bulunmuş ama savcılık Yerdut hakkında "İşkence kanıtı olsun diye kendi kolunu kırdı" iddiasında bulunmuştu. Yerdut, savcının iddiasının aksine, kolunun gözaltına alındığı sırada polis tarafından atılan tekme nedeniyle kırıldığını savunmuştu.

Yerdut, gözaltına alınmasına kadar hiçbir sağlık probleminin bulunmadığını, gözaltına alındığı sırada kendisine ters kelepçe uygulandığını, sağlık raporu alınmasından sonra bir polis memuru tarafından koluna tekme atıldığını, bir diğeri tarafından ise ayaklarına tekme atıldığını, zor kullanılarak parmak izinin alındığını, gördüğü kötü muamele sonucu kolunun kırıldığını, hapisshenede kaldığı sürede tedavisinin gereği gibi yaptırılmaması nedeniyle kolunun iyileşmediğini ve tahliye olduktan sonra ameliyat olmak zorunda kaldığını belirterek şikayetçi olmuş, ancak takipsizlik kararı verilmişti.

Savcının takipsizlik kararına yapılan itiraz Karşıyaka 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde aynı yılın kısımlarında reddedilmiş, kolu kırılan Yerdut, konuyu Anayasa Mahkemesi'ne taşımıştı.

Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında koruma altına alınan insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağı ile Anayasa'nın 36. maddesinin

de koruma altına alınan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri süren Yerdut, ihlalin tespiti ile maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuştu.

Anayasa Mahkemesi, sürecin bir bütün olarak değerlendirildiğinde devletin hüküm ve kontrolü altında bulunan bir zaman diliminde meydana gelen yaralanma olayına ilişkin etkili, özenli, sorumluların tespiti ve maddi gerçeğin ortaya çıkarılması amacına yönelik bir soruşturma yürütülmesi konusunda gerekli özenin gösterilmediği sonucuna ulaşarak başvurucunun gözaltı işlemleri sırasında Anayasa'nın 17. maddesinin 3. fıkrasında güvence altına alınan insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağı yönünden usul yükümlülüğünün ihlal edildiğine ve başvurucuya 15.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verdi.

Ayrıca, söz konusu kararla ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden soruşturma yapılması gerektiğine hükmederek gözaltı işlemlerini gerçekleştiren polislerin yargılanmasının önünü açtı.

Kaynak: Resmi Gazete

MAHKEMENİN KISA KARARI GEREKÇE GÖSTERİLEREK ALINAN İHTİYATİ HACİZDE KAÇ GÜN İÇERİSİNDE TAKİP TALEBİNDE BULUNULMALIDIR?

İhtiyati haciz, alacaklının bir para alacağı zamanında ödenmesini güvence altına alabilmek için, mahkeme kararı ile borçlunun mallarına önceden geçici olarak el konulmasıdır. Niteliği itibariyle ihtiyati haciz geçici bir hukuki himaye tedbiridir. Geçici olmasından dolayı kanun koyucu ihtiyati haczi zaman içerisinde geçerli kılmak ve bu tedbiri ayakta tutmak için İİK madde 264'de ihtiyati haczi tamamlayan merasimi düzenlemiştir. İhtiyati haczi tamamlayan merasim bu madde ki süreler içerisinde yapılmaması halinde ihtiyati haciz hükümsüz kalacaktır.

İİK madde 264/1'de dava açılmadan önce ihtiyati haciz yapmış olan alacaklının tamamlanması gereken merasim düzenlenmiştir. Bu madde de alacaklının ihtiyati hacizden sonra yedi gün içerisinde ya takip talebinde bulunması ya da dava açmaya mecbur olduğu belirtilmiştir.

İİK madde 264/3'de ise dava ya da takipten önce yapılan ihtiyati haciz değil alacak davasının mahkemede görüldüğü sırada alınan ihtiyati haciz kararı için uygulanması gereken tamamlama merasimi düzenlenmiştir. İşbu madde aynen "İhtiyati haciz, alacak davasının mahkemede görüldüğü sırada konulmuş veya alacaklı birinci fıkraya göre mahkemede dava açmış ise, esas hakkında verilecek hükmün mahkemeye tebliğinden itibaren bir ay içinde alacaklı takip talebinde bulunmaya mecburdur." şeklindedir.

İcra İflas Kanunu'nda süreler çok önemlidir. Bu sebeple alacak davasının görüldüğü sırada ihtiyati haciz kararı alan alacaklının bir aylık takip talebinde bulunma süresi ne zaman başlayacaktır? Esas hakkında verilecek hükümden anlaşılması gereken kısa kararın verildiği tarih mi yoksa gerekçeli kararın alacaklı vekiline tebliğ edildiği

tarih mi? Bu soruların cevabı önem arz etmektedir çünkü süre kaçırıldığı zaman ihtiyati haciz hükümsüz kalacaktır ve borçlu bunu yetkili merciden talep edebilecektir.

Yargıtay Kararı ve Emsal Olay Üzerinden Konunun Değerlendirmesi

Yargıtay 8. Hukuk Dairesi'nin 2016/13838 E. 2016/12427 K. sayılı 20.09.2016 tarihli kararında ki esas olayda alacaklı alacak davasında mahkeme kısa karar verdikten sonra ihtiyati haciz kararı almıştır ve gerekçeli kararın kendisine tebliğinden 4 gün sonra da icra takibini başlatmıştır. Bunun üzerine borçlu kısa karardan sonra mahkemenin dosyadan el çektiğini bu sebeple taraflar arasında görülmekte olan bir dava bulunmadığını kısa karardan sonra alınan ihtiyati haczin tamamlama merasiminin dava olmadığı için 7 gün içerisinde yapmak zorunda olduğunu iddia ederek icra dairesine başvurmuş fakat icra dairesi talebi kabul etmeyince borçlu dava açmıştır. İlk derece mahkemesi borçludavacının davasının kabul etmiş ve icra müdürlüğünün kararını kaldırmıştır.

Alacaklı-Davalı taraf ilk derece mahkemesinin bu kararını, ihtiyati haciz kararını dava görüldüğü sırada aldığı esas hakkında verilecek hükmün mahkemeye tebliğinden itibaren bir aylık süreye sahip olduğunu esas hakkındaki kararın kendilerine tebliğinden sonra süresi içerisinde icra takibini başlattıkları gerekçesiyle temyiz etmiştir. Yargıtay 8. Hukuk Dairesi Dairesi'nin 2016/13838 E. 2016/12427 K. sayılı 20.09.2016 tarihli kararı ile alacaklı-davalının temyiz sebeplerini haklı bulmuş ve ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur. Ardına davacı- borçlu aynı gerekçelerle karar düzeltme yoluna gitmiştir. Yine aynı Yargıtay 8. Hukuk Dairesi

2017/10822 E. 2017/12741 K. sayılı 11.10.2017 tarihli kararı ile bu sefer ilk derece mahkemesinin kararının onanmasına karar vermiştir.

Bu karar ihtiyati haciz konusu bakımından önemli nitelikte bir karardır. Çünkü bu karardan; kısa karardan sonra ihtiyati haciz kararı alanların 7 gün içerisinde icra takibini başlatması gerektiğini İİK madde 264/3'deki esas hakkındaki kararın gerekçeli kararın tebliği ile birlikte değil kısa kararın açıklanması ile verildiği anlaşılmaktadır. Peki bu karar İİK madde 264/3 bakımından emsal bir karar oluşturacak mıdır? Kısa karardan sonra 7 gün içerisinde icra takibini başlatmayan alacaklının aldığı ihtiyati haciz kararı düşecek midir?

İfade etmek isterim ki bu karar hukuka uygun bir karar değildir. Çünkü madde de açıkça esas hakkında verilecek hükmün tebliğinden itibaren denmektedir. Buradaki hükmün tebliğinden kasıt gerekçeli kararın tebliğ edilmesidir. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Hükmün kapsamı başlıklı madde 297/1-e'de de hükmün kapsayacağı hususlar arasında gerekçeli kararın yazıldığı tarih sayılmıştır. Ayrıca gerekçeli kararın tebliği kararın kesinleşmesi ve karara karşı kanun yollarına başvurulması için şarttır.

Yargıtay karar düzeltmeden önceki verdiği bozma kararında da ihtiyati haczin dava sırasında alındığını belirtmişse de karar düzeltme aşamasında bu kararını değiştirmiştir. Her ne kadar Yargıtay'ın bu kararına katılmasam da doktrinde ve Yargıtay'da şu ana kadar bu konu ile ilgili herhangi bir görüş veya tartışma olmadığı için bu kararın emsal nitelikte bir karar olacağı görüşümdedir. Bu sebeple kısa karardan sonra ihtiyati haciz kararı alınması halinde 7 gün içerisinde takip talebinde bulunulmalıdır.

Detaylı Bilgi İçin;

Stajyer Avukat

Mustafa Burak Nalbant

m.nalbant@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Yargıtay 8. Hukuk Dairesi 2016/13838 E. 2016/12427 K. sayılı 20.09.2016 Tarihli Karar
2. Yargıtay 8. Hukuk Dairesi 2017/10822 E. 2017/12741 K. sayılı 11.10.2017 Tarihli Kararı

KASKO SİGORTASINDA EK HIRSIZLIK TEMİNATI ALMAK GEREKLİ MİDİR?

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından yayınlanan kasko sigortası genel şartlarının " A.I. Sigortanın Konusu" başlıklı bölümünde kasko sigortasıyla teminat kapsamı altına alınan risklerden biri "aracın çalınması veya çalınmaya teşebbüs edilmesi" halidir.

Ancak genel şartların "A.4. Ek Sözleşme ile Teminat Kapsamına Dahil Edilebilecek Zararlar" başlıklı düzenlemesinin 11. bendinde " Araç anahtarının ek sözleşmede belirtilen haller sonucunda ele geçirilmesi suretiyle aracın çalınması ve çalınmaya teşebbüsü sonucu meydana gelecek ziya ve hasarlar." araç anahtarlarının bazı şekillerde ele geçirilmesi suretiyle aracın çalınması halinde ek hırsızlık kasko teminatı yok ise aracın çalınması riskinin teminat dışında kalacağı özel olarak belirtilmiştir.

Bu düzenlemeler ışığında kasko sigortası kapsamında hırsızlık riskinin hangi hallerde teminat altında olduğu hangi hallerde teminat dışında kaldığının hukuken izah edilmesi gerekmektedir.

Genel hırsızlık kasko sigortası ve ek hırsızlık kasko sigortası kapsamı dışında kalan durumlar

Yargıtay'ın da birçok kararında belirttiği üzere aracın dolandırıcılık suçu (sahte otoparkçının aracı çalması) ya da güveni kötüye kullanma suçu (gerçek otoparkçının aracı çalması) sonucunda çalınması kasko sigortası teminatının dışındadır.

Ancak araç anahtarı gerçek otoparkçının elinden genel hırsızlık kasko teminatı halinde kalan hallerden biri suretiyle 3. kişi

tarafından çalınmış ise sigortacı sigorta bedelini ödemekle yükümlüdür.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 16.01.2006 tarihli kararında " Davacı (kasko sigortalı aracın sahibi) hastane otoparkında yer bulunmaması nedeniyle dışarıya çıkarak otoparkçı görünüşlü olan bir kişinin kendisine yardım teklif etmesi üzerine aracını teslim etmiştir. Daha sonra otoparkçı tarafından araç alınıp gözden kaybolmuştur. Bu eyleme aracı götüren, araç sahibini yanıltarak (hulus ve saffetinden yararlanarak ve iradesini fesada uğratarak) aracın rıza ile teslimi sağlanmış olup, hırsızlık değil dolandırıcılık suçunu işlemiştir. Dolandırıcılık suçu da sigorta kapsamında değildir.

Aracı götüren (çalın) değil de gerçek otoparkçı bile olsa onun tarafından aracın alınıp götürülmesi emniyeti suistimal suçu oluşturduğundan bu eylemde sigorta teminatı dışındadır. Kasko sigortası yapılan araçların ruhsatlı otopark görevlisine, fiş karşılığında teslim sonucunda çalınması durumu teminat dahilinde olacaktır. Ancak anahtarın teslim edildiği otopark görevlisi tarafından çalınması durumu emniyeti suistimal durumu olduğundan teminat harici olacaktır." dolandırıcılık ya da güveni kötüye kullanma suçu sonucunda aracın çalınması halinin kasko sigortası teminatının dışında olduğu belirtilmiştir.

Ek hırsızlık kasko teminatı olmaksızın genel hırsızlık kasko teminatı kapsamında kalan durumlar

Genel hırsızlık kasko teminatının kapsamına ilişkin sınırlar Yargıtay uygulamaları ile belirlenmiştir. Buna göre araç anahtarının

sigortalıyı veya araç sürücüsünü öldürmek, yaralamak, zor ve şiddet kullanmak veya tehdit etmek suretiyle ele geçirilmesi sureti ile aracın çalınması veya çalınmaya teşebbüs edilmesi sonucu meydana gelebilecek ziya ve hasarlar genel hırsızlık kasko teminatı kapsamındadır.

Araç anahtarlarının, sigortalı veya araç sürücüsü tarafından ikametgah veya işyeri niteliğindeki kapalı ve kilitli bir mahalde muhafazası sırasında, bu mahale kırmak, delmek, yıkmak, devirmek, zorlamak, araç-gereç kullanarak veya bedeni çeviklik sayesinde tırmanmak veya aşmak suretiyle girilerek aracın çalınması veya çalınmaya teşebbüs edilmesi sonucu meydana gelebilecek ziya ve hasarlar da genel hırsızlık kasko teminatı kapsamındadır. Dolayısıyla işbu hallerde ek hırsızlık teminatı olmasa dahi sigortacı kasko bedelini ödemekle yükümlüdür.

Nitekim T.C. Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin 2008/1813 E. 2008/4960 K. 30.10.2008 T. sayılı kararında özetle "Davacı sigorta şirketi, kasko sigortası yapılan aracın davalı şirkete ait otoparka anahtarı ile birlikte teslim edildiğini, anahtarın konulduğu çekmeceyi kırılarak alınıp aracın çalındığını, olay nedeniyle sigorta tazminatı ödemek zorunda kaldıklarının iddia ile ödenen bedelin faizi ile tahsilini talep etmiştir. Dosya kapsamından, geçici süre muhafaza edilmek üzere bırakılan kaskolu aracın çalındığı anlaşılmaktadır. Kaskolu aracın çalınmasında muhafaza edenin kasti bir davranışı yoksa sigorta bedelinden sorumlu tutulamaz." kararı verilmiştir. »

Bu kararda araç sahibinin aracın anahtarını muhafaza edene teslim etmesi sonucunda anahtarın muhafaza edenin himayesindeyken çalınması hali incelenmiş ise de aynı durum araç anahtarının araç sahibi elinde iken çalınması hali için de geçerlidir.

Yine Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 09.06.2009 Tarih 2009/2329 E. 2009/4109 K. Sayılı kararında özetle” Davacı sigortalı aracı ile bir yakınına hastaneye götürmüş, çevredikilerin yardım için geldiği sırada aracını kilitleyerek anahtarını cebine koymuş ancak hastaneden çıktığında aracın anahtarının cebinde olmadığını fark etmiş ve aracının da yerinde olmadığını anlamıştır.

Her ne kadar sigorta poliçesinde yazılı klozda aracın anahtarı ile çalınması halinde oluşacak zararın teminat kapsamında olmadığı düzenlenmiş ise de somut olayda sigortalı davacı TTK uyarınca kendisine yüklenen koruma tedbiri yükümlülüğünü, aracı kilitleyip anahtarını üzerine almak suretiyle yerine getirmiş olup, artık bu

aşamadan sonra araç anahtarının davacının cebinden çalınması halinin, poliçede yazılı olan anahtarın kapalı mekanda şahsi çeviklik suretiyle alınması haline benzer bir durum olarak değerlendirilmesi suretiyle, oluşan hasarın teminat kapsamında kaldığının kabulü gerekir.” kararı verilmiştir.

Genel hırsızlık kasko sigortası kapsamı dışında kalan ve ek hırsızlık teminatı ile teminat altına alınan durumlar

Sigortalıya ait araç anahtarının zor kullanmaksızın veya zor kullanmaya gerek duyulmaksızın açık bırakılmış kapı, pencere veya bunun gibi bir yerden kapalı bir mahalle girip, asıl veya yedek anahtarının elde edilmesi, alınması gibi haller sonucu meydana gelebilecek ziya ve hasarlar teminat kapsamı dışındadır. Sigortalıya ait orijinal araç anahtarının araç üzerinde unutulması sonucunda aracın çalınması veya çalınmaya teşebbüs edilmesi sonucu meydana gelebilecek ziya ve hasarlar teminat kapsamı dışındadır. İşbu haller ek hırsızlık teminatı alınması halinde sigorta kapsamındadır.

Ancak bilindiği üzere sigorta ettiren ve/veya sigortalı rizikonun gerçekleşmesine kasten sebebiyet verirse sigortalının kasko sigortasından doğan hakları düşmektedir. Yine Türk Ticaret Kanununun 1448. Maddesine göre ” Sigorta ettiren, rizikonun gerçekleştiği veya gerçekleşme ihtimalinin yüksek olduğu durumlarda, zararın önlenmesi, azaltılması, artmasına engel olunması veya sigortacının üçüncü

kişilere olan rücu haklarının korunabilmesi için, imkânlar ölçüsünde önlemler almakla yükümlüdür. Sigorta ettiren, sigortacının bu konudaki talimatlarına olabildiğince uymak zorundadır. Bu yükümlülüğe aykırılık sigortacı aleyhine bir durum yaratmışsa, kusurun ağırlığına göre tazminattan indirim yapılır.” sigortalı zararın önlenmesi adına gerekli tedbirleri almaz ise kusurun ağırlığına göre sigortacı ödeme yükümlülüğünden kurtulabilmektedir.

Dolayısıyla örneğin ek teminat kapsamına giren bir hal olan aracın anahtarlarının araç üzerinde unutulması aracın çalındığı bir durumda sigortalının sigortacıya başvurması halinde sigortacı da aracın kasten çaldırıldığı ya da aracın çalınmaması için gerekli dikkat ve özeni göstermediği iddiası ile sigorta bedelini ödemekten kaçınabilir. Zira ek hırsızlık teminatına giren haller kasıtlı olarak ya da ağır kusurla işlenen fiillere çok yakınlık göstermektedir. Dolayısıyla sigortalı ek hırsızlık teminatı olsa dahi ispat hukuken açısından avantajlı bilgi ve belgeler elde edemez ise aracın çalınması sebebiyle kasko bedelini sigortacıdan tazmin edemeyebilir.

Tüm bu sebeplerle ek hırsızlık kasko sigortası yaptırmanın sigortalı açısından ciddi bir kazanımı olup olmadığı tartışmalıdır.

Detaylı Bilgi için;
Avukat
Oğuzcan Görgöz
o.gorgoz@ozgunlaw.com

Eski Model iPhone'ları Yavaşlattığını Açıklayan Apple'a Dava Şoku

iPhone kullanıcılarının yeni güncellemelerin ardından telefonlarının yavaşladığından şikayet etmesi üzerine Apple'ın yeni güncellemelerden sonra pili eskimiş telefonları, telefon ömrünü uzatmak için yavaşlattıklarına dair yaptığı açıklamanın ardından tüm dünyada Apple'a karşı davalar açılmaya başladı.

ABD'nin Kaliforniya Eyaleti'nde yaşayan Violetta Mailyan, iPhone'ları kasıtlı olarak yavaşlatarak insanları daha yeni iPhone modelleri almaya teşvik etmesi nedeniyle Apple'a 1 trilyon dolarlık tazminat davası açtı.

Bir diğer dava ise Güney Kore'den geldi.

Güney Koreli hukuk firması Hannuri Law tarafından açılan ve 370.000 kişinin dahil olduğu dava sürecinde Seul Merkez Bölge Mahkemesine yapılan başvuruda kullanıcılar Apple'dan iPhone'ları yavaşlattığı için kişi başına 2000 dolar talep ediyorlar.

Kore kanunlarına göre şirketler yazılım güncellemelerinin tüm yönleri ile ilgili kullanıcılara bilgi vermek zorundadır. Apple'ın bu kurala uymadığı ve kullanıcıları yeni ürünler satın almaya zorladığı iddia ediliyor.

Apple'ın yavaşlatma açıklaması sonrasında Türkiye'deki tüketiciler de hareke-

te geçti. Tüketici Başvuru Merkezi Hukuk Komisyonu Üyesi Ersin Kula ve Tüketici Başvuru Merkezi Onursal Başkanı Aydın Ağaoğlu Apple'a karşı Türkiye'de ilk davayı açacaklarını duyurdu.

Kaynak: www.kanunum.com
www.sozcu.com.tr

Anayasa Mahkemesi'nden Kritik Karar: Riskli Olmayan Yapıların Kentsel Dönüşüme Dahil Edilmesinin Önü Kapandı

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un yeniden düzenlenen 3. maddesinin 7 numaralı fıkrasında "riskli yapılar dışında kalan diğer yapılardan uygulama bütünlüğü bakımından bakanlıkça gerekli görülenlerin de 6306 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacağı" düzenlenmiştir.

Düzenlemede, riskli olmayan yapılar hakkında 6306 sayılı Kanun maddelerinin uygulanması, imar kısıtlamaları, yapının tahliyesi ve yıkılması, taşınmazın kamulaştırılması gibi mülkiyet hakkını sınırlandıran düzenlemelerin önünü açmış, bu nedenle düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasıyla konu Anayasa Mahkemesi'ne taşınmıştır.

Anayasa Mahkemesi, riskli yapılar dışında kalanlardan bakanlıkça gerekli görülenlerin de 'Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun' hükümlerine tabi olmasına ilişkin düzenlemeyi iptal etti.

Anayasa Mahkemesi 11.01.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kararında; dava konusu kuralla "riskli olmayan yapılar" hakkında yapılacak uygulamalara ilişkin özel bir düzenleme öngörülmediğini ve riskli yapılara ilişkin kurallara atf yapılmakla yetinildiğini ancak atf

yapılan kuralların yapıların riskli olması dikkate alınarak, kamu yararı ile bireylerin hakları arasında buna uygun denge oluşturulmaya çalışılarak düzenlendiğini belirterek; menfaatler dengesi bu şekilde oluşturulan kuralların riskli olmayan yapılara uygulanmasının, Anayasa'nın 13. maddesinde temel hakların sınırlandırılmasının ölçütleri arasında yer verilen 'ölçülülük' ilkesine aykırılık oluşturduğu ve kamu yararı ile riskli olmayan yapı sahiplerinin hakları arasında kurulması gereken dengeyi bozduğu belirtilmiştir.

Kaynak: Resmi Gazete

Numara Sorgulama Siteleri ve Uygulamalarına Son Veriliyor

Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na yapılan ihbar ve şikayetleri değerlendiren Kişisel Verileri Koruma Kurulu çeşitli uygulamalar, internet siteleri veya sosyal medya hesapları üzerinden kişisel verileri toplayarak bu verilerin paylaşılmasını sağlayan, isim bilgisine; telefon numarası sorgulandığında da isim bilgisine erişme ve başkalarının telefon rehberinde nasıl kayıtlı olduğunu öğrenme gibi konularda hizmet veren uygulamalar ve internet siteleri hakkında karar verdi.

25.01.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararına göre, Kanunda ve ilgili mevzuatta dayanağı bulunmaksızın, ilgili kişilerin iletişim bilgilerinin paylaşımını yapan internet siteleri ve mobil uygulamalar tarafından gerçekleştirilen veri işleme faaliyetlerinin derhal durdurulmasına karar verildi.

Ayrıca, Kurul tarafından, belirtilen şekilde söz konusu faaliyetlerde bulunan internet sitelerinin/uygulamalarının faaliyetlerine son vermediğine ilişkin bilgi edinilmesi halinde bu internet sitelerine/uygulamalara erişimin engellenmesi adına gereğinin yapılmasını teminen yetkili kurumlara başvuruda bulunulacağı, öte yandan, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak elde edilmiş olabileceği dikkate alınarak, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu "Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme" başlıklı 136. maddesi çerçevesinde ilgili internet siteleri/uygulamalar hakkında gerekli hukuki işlemlerin tesisi için Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 158. maddesi uyarınca ihbaren Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirileceği kamuoyuna duyurulmuştur.

Ayrıca, Kurul tarafından, belirtilen şekilde söz konusu faaliyetlerde bulunan internet sitelerinin/uygulamalarının faaliyetlerine son vermediğine ilişkin bilgi edinilmesi halinde bu internet sitelerine/uygulamalara erişimin engellenmesi adına gereğinin yapılmasını teminen yetkili kurumlara başvuruda bulunulacağı, öte yandan, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak elde edilmiş olabileceği dikkate alınarak, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu "Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme" başlıklı 136. maddesi çerçevesinde ilgili internet siteleri/uygulamalar hakkında gerekli hukuki işlemlerin tesisi için Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 158. maddesi uyarınca ihbaren Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirileceği kamuoyuna duyurulmuştur.

Kaynak: Resmi Gazete

Banko ve Gişelere Kişisel Verilerin Korunmasına Yönelik Düzenleme Geliyor

Banko, gişe ve masa gibi vatandaşa hizmet sunulan alanlarda yaşanan kişisel veri güvenliğine ilişkin Kişisel Veri Koruma Kurulu'na intikal eden ihbarlar Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından değerlendirmeye alındı.

Değerlendirme sonucunda, uygulamada yaşanan problemlerin önüne geçilmesini teminen, bankacılık ve sağlık sektörleri başta olmak üzere birden fazla çalışan ile birlikte bitişik düzende hizmet veren posta ve kargo hizmetleri, turizm acenteleri, zincir mağazaların müşteri hizmetleri bölümleri, çeşitli abonelik işlemlerinin yapıldığı kuruluşlar ile belediye, vergi ve nüfus ile ilgili işlemler gibi hizmetlerin verildiği kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının kişisel verilerin korunması ile ilgili olarak; banko/gişe/masa gibi bölümlerde yetkisi olmayan kişilerin yer almasını önleyecek ve aynı anda birbirine yakın konumda hizmet alanların birbirlerine ait kişisel verileri duymasını, görmesini, öğrenmesini veya ele geçirmesini engelleyecek nitelikte gerekli teknik ve idari tedbirleri almasına karar verildi.

Bu karara uygun önlemleri almayanlar hakkında Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 18. maddesi kapsamında 25.000 TL'den 1.000.000 TL'ye kadar para cezası uygulanabilecektir.

Kaynak: Resmi Gazete

BAŞLANGIÇTA ÖNE SÜRÜLMİYEN MANEVİ TAZMİNAT TALEBİNİN ISLAH YOLU İLE SONRADAN TALEP EDİLMESİ

Son zamanlarda Yargıtay tarafından; uzun zamandır süre gelen manevi tazminat davasının hukuki niteliğine ve kanunen taraflara tanınan islah hakkının bu kapsamda kullanılıp kullanılmayacağına yönündeki tartışmaya karşın tazminat talep eden davacının mağduriyetin giderilmesi adına davanın ilerleyen sürecinde islah yoluyla manevi tazminat da talep edilebileceği yönünde kararlar vermektedir.

Bu demektir ki manevi tazminat talep etmek isteyen tarafın, başlangıçta talep etmemiş olduğu bu istemine ilişkin, kanunen kendisine sunulan islah yolu ile davanın ilerleyen aşamalarında öne sürerek maddi tazminatın yanında ayrıca manevi tazminata da hak kazanabilmesidir.

Bu kapsamda öncelikle islah prosedürünün ne olduğu hakkında kısaca bir bilgi verilmesi gerekirse; Islah, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 176. Maddesinde düzenlenmiş olup "Taraflardan her biri, yapmış olduğu usul işlemlerini kısmen veya tamamen islah edebilir. Aynı davada, taraflar ancak bir kez islah yoluna başvurabilir" şeklinde ifade edilmiştir.

Yargılama sürecinin ana ilkelerinden biri olan "Davanın Genişletilmesi Ve Değiştirilmesi Yasağı"nın bir istisnasını teşkil eden bu yöntem ile kanun koyucu taraflara basit yargılama usulünde cevap dilekçesinin sunulması ile yazılı yargılama usulünde ise ikinci cevap dilekçelerinin sunulması ile başlayan yasağa karşı bir defalığa mahsus olmak üzere karşı tarafın rızası aranmaksızın bir imkan sunmuştur. Zira islahın amacı davadaki taraflardan birinin davada eksik bıraktığı veya yanlış bildirdiği vakıaları, talep neticelerini tahkikat bitinceye kadar düzeltmesi olup, düzeltilebilecek işlemler tarafların kendi usul işlemleridir. Fakat bu hakkın sınırı ise, davanın kapsam ve yönünü belirleyen irade beyanının değiştirilebilmesine kadar olup maddi vakıaların değiştirilemeyeceği yönündedir.

Görüleceği üzere islah yöntemi sayesinde tarafların taleplerini değiştirebilmesi, arttırılması kanunen bir hak olarak taraflara sunulmuştur. Ancak, bu noktada manevi tazminat talebinin islahla konu olup olmayacağını belirlemek için öncelikle bu taleplerin hukuki niteliğini belirlemek gerekmektedir. Zira islah yolunun

kullanılması noktasında doktrinde ve uygulamada tartışmalara yol açan manevi tazminat talebinin bu kapsamda kullanılıp kullanılmayacağı hususu önemlidir.

Manevi tazminat davasının konusunu, kişinin uğradığı zarar dolayısıyla duyduğu elem ve ızdırabın giderilmesi oluşturmaktadır. Her ne kadar manevi tazminat genellikle para ile ifade ediliyor olsa da maddi tazminattaki gibi somut bir parasal zarar söz konusu olmamakla birlikte manevi zarar, söz konusu zarara yol açan fiilin işlendiği anda tam olarak belirlenemeyebilir. Bu belirsizliğin temel sebeplerinden biri ise, manevi zararın tainine ilişkin olarak hakime tanınan takdir yetkisidir. Böyle bir durumda, manevi tazminat taleplerinin kısmi dava ve belirsiz alacak davasına konu olup olamayacağı sorunu gündeme gelmektedir.

Zira islah yönteminin kullanılmayacağı veyahut gereksinim duyulmayacağı haller olan belirsiz alacak davası ve kısmi dava türleri olup manevi tazminat davasının hukuki niteliğindeki tartışma nedeniyle islah prosedürünün uygulanıp uygulanmayacağı tartışmalarına yol açmaktadır. Dolayısıyla tartışmaya açık olan bu konuya ilişkin Yargıtay içtihatları önem arz etmekte olup öncelikle manevi tazminatın hukuki niteliğine ilişkin görüşlerden kısaca bahsetmek gerekmektedir.

Manevi tazminat taleplerinin kısmi davaya konu olup olamayacağı noktasında, kısmi davanın açılabilmesi talep konusunun bölünebilir olmasına bağlı olup bunun en tipik örneğinin para alacaklarının olduğu ve manevi tazminatın da talep konusunu çoğunlukla para alacakları oluşturduğundan manevi tazminat davalarının kısmi dava olarak açılabilceği yönünde düşünülmektedir.

Fakat bu kapsamda manevi tazminatın konusunun her durumda alelade bir para alacağının oluşturacağı yönünde bir sonuca varmak hatalı olacaktır. Zira genellikle manevi tazminatın alelade para alacağı olarak ifade edilmesinin kanuni bir zorunluluk olan HMK 119/1-d maddesinden ileri gelmektedir. Gerçekten de manevi tazminatın bölünmezliği kavramı Yargıtay içtihatları ile de benimsenmiş olup öğretide ve kararlılık gösteren yargısal inançlarda da manevi tazminat davasının kısmi dava

olarak açılmayacağı, islah yolu ile de istemin arttırılmayacağı benimsenmektedir. Buna gerekçe olarak da, manevi tazminat bir bütündür. Duyulan acı ve üzüntünün karşılığı dava yolu ile belirlenip, karşı tarafa bildirildikten sonra arttırılması veya yeni bir dava açılarak istenmesi mümkün değildir. Çünkü manevi tazminatın takdirinde hakime çok geniş takdir yetkisi verilmiştir. Hakimin takdir yetkisi bölünemez denilmek suretiyle kısmi davaya konu edilemeyeceği yönünde içtihat geliştirmiştir.

Bir diğer nokta ise manevi tazminat taleplerinin belirsiz alacak davasına konu olup olmayacağı hususundaki tartışmalar olup bu kapsamda ilk olarak belirsiz alacak davasının açılabilmesi için talep sonucunun miktar veya değerinin tam ve kesin olarak belirlenmesinin imkansız yahut davacıdan beklenemeyecek olmasına bağlı olduğu kanunen belirtilmiştir. Bununla birlikte bu kapsamda hükmedilecek miktarın hakimin takdirinde olduğu manevi tazminat davalarının da belirsiz alacak davası şeklinde açılabilceği şeklinde çıkarımlarda bulunulmaktadır.

Ancak önemle belirtilmesi gerekir ki manevi tazminata ilişkin olarak kısmi dava bakımından değerlendirmede belirtildiği gibi, belirsiz alacak niteliğinde olup olmadığı yönündeki tartışmada da hakime verilen geniş takdir yetkisi bakımından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira burada ayrıca belirsiz alacak davasının kriterleri olan "beklenemezlik veya hukuki imkansızlık" kriterlerinin değerlendirilmesi önem arz etmekte olup bu değerlendirme de hakim tarafından yapılacaktır.

Fakat bu noktada manevi tazminat taleplerinin belirsiz alacak davası şeklinde ileri sürülebileceği kabul edilmesi ihtimalinde davacının dava başında, manevi tazminat olarak göstermiş olduğu geçici değer in geç tahkikat sonuna kadar belirli hale gelmesi gerekmektedir (HMK m.107/2). Buna karşılık, hükmedilecek manevi tazminat miktarı, hakimin takdir yetkisi dolayısıyla ancak davanın sonunda belirli hale gelebilmektedir. Başka bir deyişle, manevi tazminat bakımından hakime verilen geniş takdir yetkisi HMK m. 107/2'nin gerçekleşmesine engel olmakta, davacı alacağının miktarını ancak davanın sonunda yani hükümle birlikte belirleyebilmektedir. »

Çünkü HMK madde 36/1-b uyarınca hakim hükümden önce tazminatı açıklayabilmesi mümkün olmayıp dava başında gösterilen geçici (asgari) talep sonucunun arttırılmasını beklemeksizin kesin bir talep sonucuna hükmedebilmesi ise HMK m. 26'da düzenlenen taleple bağlılık ilkesine aykırılık teşkil etmekle beraber anılan maddenin 2. fıkrasında düzenlenen istisna kapsamına da girmemektedir.

Bu kapsamda görüleceği üzere manevi tazminat isteminin; manevi tazminatın bölünemezliği kuralına aykırı bir biçimde kısmi veya belirsiz alacak davası olarak açılmayacağı ve manevi zararın HMK 107. Maddesine göre dava yoluyla tespiti- nin de istenemeyeceği açıktır. Bu nedenlerle Mahkemece manevi zararın belirsiz alacak davası olarak tahsili için açılan davalarda hukuki yarar yokluğundan usulden reddine şeklinde karar verilmesi gerektiği benimsenmiştir. (Yargıtay 21. Hukuk Dairesi 2014/26303E. 2015/2554K.)

Yukarıda anılan tartışmalara konu olan manevi tazminat istemlerinin ortak noktası ise davanın başlangıcı aşamasında davacı tarafından asgari miktarda öne sürülerek sonrasında ıslah yolu ile arttırılmasının talep edilmesidir.

Fakat başlangıçta talep edilmeyen manevi tazminatın yargılamanın ilerleyen süreçlerinde ıslah ile talep edilebilir hale geleceği Yargıtay tarafından verilen birçok kararında kabul edilen bir nokta olmuştur. Yargıtay 4.Hukuk Dairesi 2012/5120E. 2013/4672K. sayılı kararında "Bu açıklamalar ışığında somut olaya bakıldığında davacılar tarafından usulüne uygun olarak açılmış maddi tazminat istemli davada ıslahla manevi tazminat istemlerinde hukuken bir engel yoktur. Mahkemenin başlangıçta talep edilmeyen bir hakkın yargılama aşamasında ıslah ile talep edilemeyeceği değerlendirmesi doğru değildir. Mahkemece manevi tazminata yönelik istemin esası incelenerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde reddine karar verilmesi doğru görülmemiş kararın bozulması gerekmiştir." Denilerek maddi tazminat istemli davada, davacının başlangıçta talep edilmemiş olan manevi tazminatı, ıslah ile isteyebileceğine hükmetmiştir.

Özellikle iş davalarında rastlanılan bu hususa ilişkin olarak her ne kadar Yargıtay tarafından doktrinde mevcut olan ıslah yolunun kullanabileceği veyahut kullanılmayacağı yönündeki usuli tartışmaları bir kenara koyarak karar verdiği görülse de;

anılan karar ile de görüleceği üzere manevi tazminatın davanın ilerleyen safhasında öne sürülmesini işçi lehine yorumlama prensibi kapsamında değerlendirerek bu talepleri kabul ettiği görülmektedir. Nitekim bu noktada yakın tarihli bir diğer kararda da yine işçi sıfatına haiz davacının dava dilekçesinde maddi tazminatla birlikte öne sürmediği manevi tazminat talebini ıslah dilekçesi ile eklemiş olduğu olayda Yerel Mahkeme tarafından kabul edilen manevi tazminat talebi Yargıtay tarafından onanmıştır.

Yargıtay tarafından benimsenen genel geçer husus; dava dilekçesine konu edilen talebin yanında yeni bir talebin ıslah yoluyla dahi eklenemeyeceği zira ıslahın ancak açılmış bir dava için söz konusu olacağını fakat dava edilmeyen bir hususun ıslah ile dava konusu haline getirilemeyeceği olmalıdır.

Fakat, kanun koyucu tarafından belirtilen kuralları bir kenara bırakarak yukarıda alıntılanan iş davalarında özellikle Yargıtay tarafından bu kuralın dışına çıkılarak işçinin lehine yorumlama ilkesi kapsamında ıslah ile dava konusu edilmemiş olan manevi tazminat taleplerinin yakın dönemlerde sıkça kabul edilmesine rastlanılmaktadır.

Kanaatimizce her ne kadar usulen davaya konu talepler bakımından yeni bir talebin ıslah yolu ile ileri sürülmesi noktasında tartışma teşkil etmesi bir yana, ayrıca manevi tazminat talebi bakımından süregelen nitelik tartışmalarına binaen ıslaha konu edilmesi noktası da netlik kazanmamıştır.

Kanunda ve doktrinde görüş birliğinin bulunmadığı bu konuya ilişkin olarak Yargıtay tarafından başlangıçta talep edilmeyen manevi tazminatın ıslah dilekçesi ile talep edilebileceğini usul ve yargılamanın

ekonomisi ile ilgili ilkeleri bir kenarda tutarak işçi lehine kararların verilmesinde özen gösterdiği görülmektedir.

Detaylı Bilgi için;
Stajyer Avukat
Nurve Çiltaş
n.ciltas@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Hukuk Yargılamasında Islah, Mahmut Bilgen, Adalet Yayıncılık
2. Prof. Dr. Baki Kuru-Hukuk Muhakemeleri Usulü, Altıncı Baskı Cilt
3. Prof. Dr. Ejder Yılmaz, Islah Yoluyla Dava Konusunun Arttırılması
4. Y.H.G.K.nun 02.07.1980 gün ve E: 3/1477 K: 2113 sayılı kararı
- 5.Yargıtay 21. Hukuk Dairesi 2016/8439E. 2017/9540K.
6. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi 2009/8097E. 2009/20695K., 2012/13815E. 2012/30556K.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI IŞIĞINDA, ÖZELLİKLE UZUN SÜREN YARGILAMA SÜRELERİNE DAYALI ADİL YARGILANMA ve MÜLKİYET HAKKI İHLALLERİ ÇERÇEVESİNDE BENİMSENEN TAZMİNAT HESAPLAMA YÖNTEMİ

Uzun süren yargılamalar nedeni ile kişilerin uğradığı zararlar, Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalara ve AİHS'in birden fazla maddesinin ihlali çerçevesinde değerlendirilmekteydi.

Nitekim, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolunun açılması üzerine, hak ihlali iddiası ile yapılan başvurularda AYM'nin de genel itibarı ile AİHM kararlarına paralel bir görüş benimsediği ve munzam zarar hesaplanmasında enflasyon kriterinin yeterli olduğu ve ayrıca somut delillerle gerçek zararın hesaplanmasına gerek bulunmadığı kabul edilmiş durumdadır kanaatindeyiz.

Anayasa Mahkemesi, uzun süren yargılama sürelerine dair kararlarında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına atıflarda bulunarak konuyu ele almaktadır.

AYM'nin kararında da belirtildiği üzere, AİHM, Türkiye'de kamulaştırma bedellerinin geç ödenmesi ve enflasyon sonucu bedelin değerinde aşınma olması ile arada geçen sürede bedele faiz ödenerek durumun telafi edilmemesi veya ödenen faizin enflasyonun oldukça altında olması sonucu tespit edilen bedelin değerini koruyucu nitelikte olmaması nedenleriyle birçok davada başvuranların üzerinde meşru kamu yararıyla haklı gösterilemeyecek orantısız ve aşırı bir yük bindiği ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği sonucuna varmıştır (Aka/Türkiye, B. No: 19639/92, 23/12/1998, § 48-50; Akkuş/Türkiye, B. No: 19263/92, 9/7/1997, § 28-31; Yetiş/Türkiye, B. No: 40349/05, 6/7/2010, § 57-60).

Anayasa Mahkemesi tespitlerine göre, kamulaştırma bedelinin dava açıldığı tarihteki değeri ile ödendiği tarihteki değeri arasında gözlemlenen farkın kamulaştırma bedeline faiz eklenmemesinden kaynaklandığı kabul edilmektedir. Ödenmeyen bu fark, bireyin mülkiyet hakkının korunması ile kamu yararı arasında olması gereken adil dengeyi bozarak, Anayasa'da yer alan ölçülülük ilkesine aykırı bir şekilde başvurucu üzerine orantısız ve aşırı bir yük binmesine sebep olarak başvurusunun mülkiyet hakkını ihlal etmektedir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. Yetiş/Türkiye, B. No: 40349/05, 6/7/2010, § 56).

Anayasa Mahkemesi, bir kararında Mahkeme tarafından davanın açıldığı tarih esas alınarak belirlenen bedelin 112 ay sonra başvurucuya faiz işletilmeksizin ödendiği, bu süre zarfında Merkez Bankası verilerine göre enflasyonda meydana gelen artışın %174,68 olduğu, bahsedilen değer kaybı oranı dikkate alındığında, başvurusunun üzerine idarenin ulaşmak istediği meşru kamu yararı ile haklı gösterilemeyecek şekilde orantısız ve aşırı yük yüklediği sonucuna ulaşılmış ve Belirtilen nedenlerle, başvurusunun Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğini kabul etmiştir.

Yargılamanın uzun sürmesi, ülkedeki yüksek enflasyon nedeni ile faiz hesaplamaları ile karşılanamayan bir zararın doğmuş olması Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 1. Nolu Katma Protokolü'nün 1. Maddesi'ndeki Mülkiyet Hakkı ağır biçimde ihlali anlamına geleceği AYM kararları

ile kabul edilmektedir. Burada hatırlanmalıdır ki, Mülkiyet kavramının, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararlarında belirtildiği üzere sadece fiziksel malların sahipliği ile kısıtlı olmayan özerk bir anlamı bulunmaktadır. Bu nedenle, varlıkları oluşturan belirli bazı haklar ve çıkarlar da, mülkiyet hakları dolayısıyla bu hüküm kapsamındaki mülkiyetler olarak anlaşılabilir. (bak. Hollanda Karşısında Gasus Dossier- und Föndertechnik GmbH davası sayı 15375/89 tarih 23 Şubat 1995 Seri A no.306-B)

Başvurusunun malvarlığında gerçekleşen mülkiyet hakkının ihlali neticesinde, bu eksilmenin, sözleşmede belirtilen adil denge, yasalara uygunluk ya da kamu yararına uygunluk koşullarını sağlamadığı ve orantılılık ilkesinin de zedelendiği açık şekilde anlaşılmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin AKKUŞ-Türkiye davasında(60/1996/679/869, 9 Temmuz 1997) başvurusunun, usule uygun olmayarak istimlak için tazminat ödemesindeki uzun gecikmeler, arazisi kamulaştırılan kişinin artan bir mali kayba sebep olduğu, özellikle bazı ülkelerde olduğu gibi paranın değer kaybı kişiyi belirsiz bir konuma koymuş olmasına dayanan ihlal iddiası karşısında AİHM 1 nolu Protokolün 1. Maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır. "Aka vs. Türkiye" , "Stran Greek Refineries ve Stratis Andreadis vs Yunanistan" , "Baş vs. Türkiye" ve "Okçu vs. Türkiye" kararlarında da durum aynı şekilde açıklıkla vurgulanmaktadır. Buna mukabil, Yargıtay 15. Hukuk Dairesi AİHM kararlarının aksine, enflasyondan kaynaklanan zararı, munzam zarar olarak kabul etmemiştir. »

Ülkemizde kaçınılmaz bir değer kaybı ve paranın alış gücünde her yıl bir öncesine göre yaşanan düşüş nedeni ile enflasyon karşısında değerini kaybetmiş bir hak arayışı olduğu ortadadır.

Bu çerçevede, Anayasa Mahkemesinin de esas aldığı üzere, TCMB tarafından http://www3.tcmb.gov.tr/enflasyoncalc/enflasyon_anayeni.php linkinden ulaşılabilir bir enflasyon hesaplayıcısı ile hesaplama mümkündür. Bu Enflasyon Hesaplayıcısı Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) hesapladığı tüketici fiyat endeksine (TÜFE) göre oluşturulmuştur. Enflasyon hesaplayıcısı ile belirlenen bir aralıktaki en yeni mal ve hizmete göre gerçekleşen bir oranlama ile hesaplama yapılabilmektedir.

Bu metot kullanılarak yapılan hesaplama göre konu AYM'nin bir kararında da ele alınan bir örnekle açıklığa kavuşturmak gerekirse; Anayasa Mahkemesinin bir kararında dava tarihi esas alınarak tespit edilen ve daha önceki bir tarihte bankaya depo edilen kamulaştırma bedelinin başvurucuya 19/4/2011 tarihinde ödenmiştir. Dava dilekçesinin verildiği tarih ile ödeme tarihi arasında 9 yıl 4 ay (112 ay) süre geçtiği belirtilmiştir.

Merkez Bankası verilerine yukarıda bahsi geçen linkten ulaşılabilir hesaplama yöntemine göre dava dilekçesinin verildiği ve bedel tespitinde esas alınan Aralık 2001 ile bedelin ödendiği tarih olan Nisan 2011 tarihleri arasında enflasyonda meydana gelen artış %174,68'dir. Bir başka

ifadeyle Aralık 2001 tarihindeki 100 TL'nin Nisan 2011'de enflasyon karşısında değer kaybı giderilmiş karşılığı 274,68 TL'dir.

Başvurucuya dava tarihine göre belirlenerek ödenen 61.211,30 TL kamulaştırma bedelinin ödeme tarihinde Merkez Bankası verileri kullanılarak enflasyon karşısında değer kaybı giderilmiş karşılığı 168.137,00 TL'dir. Bir diğer ifadeyle kamulaştırma bedelinin uğradığı değer kaybını telafi edecek fark 106.925,70 TL olarak hesaplanmıştır.

Başvurucuya dava dilekçesinin verildiği tarihe göre belirlenen kamulaştırma bedelinin 112 ay süren dava sonunda faiz işletilmeden ödenmesi sonucu kamulaştırma bedelinde bu sürede gerçekleşen %174,68 oranındaki enflasyon nedeniyle ciddi bir değer kaybı olduğu, bu durumun başvurucu üzerine idarenin ulaşmak istediği meşru kamu yararı ile haklı gösterilemeyecek şekilde orantısız ve aşırı yük binmesine neden olduğu, bahsedilen maddi değer kaybını telafi edebilmek için kamulaştırma bedeline enflasyon oranında faiz işletilerek başvurucuya 106.925,70 TL maddi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerektiği benimsenmektedir.

Faiz ve enflasyonist sebeplerle oluşan munzam zararın kabul edilebilir olmadığına dair gelişen Yargıtay uygulamasından vazgeçilmesi ve AYM tarafından yerinde tespitler ile başvurucunun üzerine idarenin ulaşmak istediği meşru kamu yararı ile haklı gösterilemeyecek şekilde orantısız ve aşırı yük yüklediği sonucuna ulaşılması

ve Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğinin kabul edilmesi, sosyal hukuk devleti kapsamında açık bir olumlu gelişmedir.

Anayasa mahkemesi hak ihlalini tespit ettiği takdirde Yeniden yargılama yapılmasına karar verebileceği gibi, Yeniden yargılama yapılmasında hukukî yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Kanaatimiz, Anayasa Mahkemesinin açık hak ihlalini tespit ettiği bu durumda en makul olan çözümün Anayasa Mahkemesinin bu tespitle yetinmesi gerektiği, çözümü bizzat uygulayarak on yıllar alabilecek yeni yargılamalara mahal verilmeden doğrudan tazminata hükmedilerek olumlu bir adım daha atılması yönündedir.

Detaylı Bilgi için;
Avukat
Gülşah Banu Polat
gulsah@ozgunlaw.com

ULUSLARARASI YATIRIM ANLAŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜM MERKEZİ'NDEN YUNAN ÖZEL SEKTÖR KATILIM PROGRAMI'NA İLİŞKİN SON KARAR: DEVLET TAHVİLLERİ YATIRIM OLARAK KORUNABİLİR Mİ?

Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Merkezi tarafından, 9 Nisan 2015'te verilen bir karar bir Slovak Bankası ve onun hissedarları tarafından Yunanistan'daki 2012 Özel Sektör Katılım Programı(PSI) tahvil kesintilerine karşı olan bir davanın kolektif eylem şartının aktifleşmesiyle reddine karar verilmiştir.

Postova Bank(Bir Slovak Bankası) ve onun hissedarlarından (Istroc Capital SE) Özel Sektör Katılım Programı(PSI) için Yunanistan'a karşı Uluslararası Tahkim Davası açmış olup; Yunanistan'ın uluslararası anlaşmaları ihlal ederek 2012 yılında Yunan tahvillerine yapmış oldukları yatırımları değerinden mahrum bırakan tedbirler uyguladığı iddiası ileri sürmüştür.

Davanın olgusal arka planına ilişkin olarak; 2008'deki küresel ekonomik krizden dolayı Yunanistan'ın büyük bir sıkıntılı ekonomik dönem yaşadığını vurgulamak önemlidir. Yunan Devleti'nin yükümlülükleri arasında; Postova Bankası tarafından farklı zamanlarda düzenlenen 5 adet Yunan Devlet tahvil serisinin tutulması vardı. Bu bonolar Yunan Tahvil Sahipleri Kanununun uygulanması ile birlikte 2012 kesintisine tabi olması ile Yunan Devleti devlet borç yapılandırmasını uygulamak için zorunlu hale getirilmiştir. Bu bonolar, Yunan hükümetinin devlet borç yapılandırmasını uygulaması amacıyla onaylamak zorunda olduğu Yunan Tahvil Sahipleri Kanununun uygulanması ile birlikte 2012 kesintisine tabi olmuştur.

Buna göre davacılar, Yunanistan-Slovakya arasındaki "Yatırımların Korunması Anlaşması" uyarınca zararlarına karşılık olarak tazminata hak kazandıklarını iddia etmektedirler.

Söz konusu ana konu; bir tarafta Istroc Capital'in Postova Bankasında tutulan hisselerinin ve diğer tarafta ise Postova Bank tarafından kazanılan tahvillerin Yunanistan-

Slovakya arasındaki Yatırımların Korunması Anlaşması kapsamında korunmasına karar verilip verilmemesidir. Eğer cevap olumlu olsa idi, o zaman söz konusu Mahkemenin tazminat talebini değerlendirme yetkisi olurdu.

İlk olarak, Istroc Capital'in Postova Bank'daki hisselerinin yatırım olarak korunabilir ve tazmin edilir olup olmadığı yani bağımsız ve ayrı tüzel kişiliğe sahip, hissedarlarından ayrılan, kendi malvarlığına, haklarına, yükümlülüklerine sahip bir şirket olup olmadığı sorusunu çözümlemek için, Mahkeme tüm yargı mercilerindeki ticaret hukukunun genel doktrinini uygulamıştır; Bu nedenle, Postova Bankasının Yunan tahvillerini elinde tutması ve Yunanistan'da yatırım yapmış olması, doğrudan Istroc Capital tarafından tutulan hisselerin yatırım olarak sınıflandırılabilirliği anlamına gelmemektedir. Yunan tahvillerinin tek sahibi Postova Bank'tır. Buna göre, Istroc Capital'in talebi Mahkeme tarafından öncelikle bu nedenlerden reddedilmiştir.

İkinci olarak, Mahkeme, Postova Bankası'nın tahvil kazancını Yunanistan-Slovakya Yatırımların Korunması Anlaşması ve Uluslararası Yatırım Anlaşmalarının Çözüm Merkezi Anlaşması ışığında açıklığa kavuşturmuştur. Yunanistan-Slovakya Yatırımların Korunması Anlaşmasının 1. Maddesi uyarınca; " Yatırım, her türlü malvarlığı, ve özellikle münhasıran olmasa da; c) Krediler, para alacakları ya da sözleşme kapsamında finansal değere sahip herhangi bir edim" anlamına gelir.

Postova Bankası tarafından kazanılan tahvillerin yatırım olarak tanımlanıp tanımlanmayacağına karar verilmesi gerekmektedir. Her bir Yatırımların Korunması Anlaşmasının yatırım teriminin farklı tanımlanmasının ve anlaşmaların koruma kapsamında olması için geniş anlamda ya da keyfi olarak başka anlamlar yüklenemeyeceğinin altının çizilmesi önemlidir.

Bu davada, Mahkeme kredi ile tahviller arasındaki farkı analiz etmiştir.

Tahviller, genellikle anonim alacaklı grupları tarafından tutulmaktadır ve bunların değerlerinde birtakım değişikliklere tabidir ve bu durumda devlet borcuna tabidir. Kanun maddesi açık bir şekilde borç senetlerini korurken, devlet borçlarını korumadığı sonucuna varılmış olup, Mahkeme tarafından yüksek öneme sahip olduğu düşünülen ve sonuca neden olan çıkarım; Postova Bankasının tahvillerinin anlaşma kapsamında yatırım olarak korunmayacağıdır. Istroc Capital'in hisseleri de yukarıdaki şekilde çözümlenmiştir. Bu kabulün ardından, Mahkeme, ICSID Konvansiyonu'nun kurallarının bu davada uygulanmasının gerçekte gerekli olmadığını ve belirtilen açıklamaların yargılamaya önemli hiçbir şey eklenmediğini belirtti.

Özetle, bu karar, Uluslararası Hukuk Sistemindeki Özel Sektör Katılım anlaşmasının iç hukukta ve Avrupa Hukuk Sisteminde meşruluğunu teyit eden özellikle Yunan Danıştay'ının 1116-1117/2014 (21.03.2014) sayılı kararı sonrasında büyük ölçüde güçlendirmektedir. Yakın gelecekte, Avrupa finansal krizi bağlamında, özel sektör yatırımcıları, kamu sektörü ve her ülkenin vatandaşları arasında uygulanan tedbirlerin meşrulaştırılması konusundaki çatışmayı tekrar gündeme getirecek olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi perspektifinden Özel Sektör Katılımının(PSI) bir kararı çıkarılacaktır.

Çeviren;
Avukat
İpek Öztaş
ipek@ozgunlaw.com

Kaynak:
www.arbitrationblog.kluwerarbitration.com

ICSID

INTERNATIONAL CENTRE FOR
SETTLEMENT OF INVESTMENT DISPUTES

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU TARAFINDAN ÇIKARILAN VERİ SORUMLULARI SİCİLİ HAKKINDA YÖNETMELİĞİN GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER

Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik (bundan sonra kısaca “Yönetmelik” olarak anılacaktır.) 30.12.2017 tarihli ve 30286 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır. Yönetmeliğin yürürlük tarihi 01.01.2018 olarak belirlenmiştir.

Sicile Kayıt Ne Zaman Başlayacak?

Veri Sorumluları Sicili kavramı 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun (bundan sonra kısaca “Kanun” olarak anılacaktır.) 16. Maddesinde düzenlenmiş, kişisel verileri işleye gerçek ve tüzel kişilerin Sicile kayıt olma zorunluluğu getirilmiştir. Veri Koruma Siciline ilişkin usul ve esaslar ile Yönetmelikte düzenlenmiştir.

Kanun’un geçici 1. maddesinin ikinci fıkrası gereğince, veri sorumluları, Kurul tarafından belirlenen ve ilan edilen süre içinde Veri Sorumluları Sicili’ne kayıt yaptırmakla yükümlüdür. Yönetmeliğin 8. maddesinde kayıt yükümlülüğünün, yükümlülük altına girilmesinden itibaren 30 gün içerisinde yerine getirilmesi öngörülmüştür.

Yönetmeliğin 10. maddesinde kayıt yükümlülüğünün, Başkanlık tarafından oluşturulacak ve yönetilecek olan Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi (VERBİS) üzerinden yerine getirileceği görülmektedir. Bu kapsamda VERBİS’in hizmete açılması akabinde sicile kayıt yükümlülüğü başla-

yacaktır. VERBİS alt yapı çalışmalarının ise 19.01.2018 tarihi itibarı ile halen devam ettiği bilinmektedir.

Veri Sorumlusu Kimdir?

Tüzel kişilerde veri sorumlusu tüzel kişiliğin kendisidir. Bu husus Yönetmeliğin 11. maddesinde açıkça düzenlenmiştir.

Aynı maddede, tüzel kişiliğin veri sorumlusundan kaynaklı yükümlülüklerini kimin yerine getireceği ve sorumluluğun kimde olduğu açıklayıcı bir şekilde düzenlenmiş olup, buna göre Türkiye’de yerleşik olan tüzel kişilerin veri sorumlusu yükümlülükleri, ilgili mevzuat hükümlerine göre tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili organ veya ilgili mevzuatta belirtilen kişi veya kişiler marifetiyle yerine getirilir.

Söz konusu düzenleme ile şirketler açısından yükümlülüğün Yönetim Kurulu’na ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak Yönetmelikte veri sorumlusunun bu yükümlülükleriyle ilgili olarak bir veya birden fazla kişiyi görevlendirebileceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda Yönetim Kurulu Türk Ticaret Kanunu’nun düzenlemelerine uygun şekilde alacağı bir kararla, Kanun’dan kaynaklı yükümlülüklerin yerine getirilmesi için bir veya birden fazla kişiyi görevlendirebilir. Ancak belirtmek gerekir ki bu görevlendirme Kanun hükümleri uyarınca tüzel kişiliğin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Sicile İletilmesi Geren Bilgiler Nelerdir?

Kanun’un 16. maddesinin 3. fıkrasında sicile başvuru bildiriminde bulunması gereken hususlar düzenlenmiştir. Yönetmelik ile bu hususun hemen hemen aynı şekilde düzenlendiğini görüyoruz. Bu noktada üzerinde durulması gereken husus Yönetmelik ile getirilen “irtibat kişisi” kavramıdır.

Yönetmeliğin 9. Maddesi gereğince “Veri sorumlusu, varsa veri sorumlusu temsilcisi ve irtibat kişisine ait kimlik ve adres bilgilerine ilişkin Kurul tarafından belirlenecek başvuru formunda yer alan bilgilerin” sicile bildirilmesi düzenlenmiştir.

Burada açıklanması gereken iki kavram olduğunu görüyoruz. Bunlardan birincisi “irtibat kişisi” kavramıdır. Yönetmelikte irtibat kişisi “Türkiye’de yerleşik olan tüzel kişiler ile Türkiye’de yerleşik olmayan tüzel kişi veri sorumlusu temsilcisinin Kanun ve bu Kanuna dayalı olarak çıkarılacak ikincil düzenlemeler kapsamındaki yükümlülükleriyle ilgili olarak, Kurum ile kurulacak iletişim için veri sorumlusu tarafından Sicile kayıt esnasında bildirilen gerçek kişiyi” olarak tanımlanmıştır.

Diğer kavram ise “veri sorumlusu temsilcisi”dir. Yönetmelikte veri sorumlusu temsilcisi ise “Türkiye’de yerleşik yeri olmayan veri sorumlularını bu Yönetmeliğin 11. Maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen konularda asgari temsile yetkili Türkiye’de yerleşik tüzel kişi ya da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişi” olarak tanımlanmıştır.

Bu tanımlar ışığında, Türkiye’de yerleşik olan tüzel kişilerin bir irtibat kişisi; Türkiye’de yerleşik olmayan tüzel kişilerin ise bir veri sorumlu temsilcisi belirlenmesi gerektiği görülmektedir.

İrtibat kişisi, veri sorumlusu tüzel kişiyi temsile yetkili değildir. İrtibat kişisinin tek yükümlülüğü, iletişim noktası olarak ilgili kişilerin veri sorumlusuna yönelteceği taleplerin hızlı ve etkin olarak cevaplandırılmasını sağlamaktır.

Ancak şirket yönetim kurulu tarafından, 2. soru kapsamında yer verdiğimiz, Kanun’dan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi için görevlendirilecek »

olan kişi ile irtibat kişisi aynı kişi olarak belirlenebilir. Bu durumda ilgili kişi veri sorumlusunun yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlü olacak ve aynı zamanda irtibat kişisi olarak Kurum ile kurulacak olan iletişimi sağlayacaktır.

Yönetmelik gereğince, Sicile kayıt sırasında iletilmesi gereken bilgiler aşağıdaki şekildedir;

- Veri sorumlusu, varsa veri sorumlusu temsilcisi ve irtibat kişisine ait kimlik ve adres bilgilerine ilişkin Kurul tarafından belirlenecek başvuru formunda yer alan bilgiler,

- Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,

- Veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri kategorileri hakkındaki açıklamalar,

- Kişisel verilerin aktarılabilceği alıcı veya alıcı grupları,

- Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler,

- Kanunun 12 nci maddesinde öngörülen ve Kurul tarafından belirlenen kriterlere göre alınan tedbirler,

- Kişisel verilerin mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan azami muhafaza edilme süresi.

Kayıt Yükümlülüğüne Aykırılığın Yapıtırımı Nedir?

Kanun'un 18. maddesi ç bendi gereğince, Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğü kapsamında olmasına rağmen bu yükümlülüğünü yerine getirmeyen veri sorumluları hakkında Kişisel Verileri Koruma Ku-

rulunca 20.000 ila 1.000.000 TL arasında idari para cezası uygulanabilecektir.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat

Duygu Kesler

duygu@ozgunlaw.com

DAİMİ TAHKİM DİVANİ, İSLAM İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ YATIRIM ANLAŞMASI KAPSAMINDA LİBYA ALEYHİNE AÇILAN YATIRIM DAVASINDA TAYİN MAKAMI ATADI

27 Mart 2017 tarihinde, Daimi Tahkim Divanı (Permanent Court of Arbitration- PCA) Genel Sekreterliği, İslam Konferansı Örgütüne Üye Ülkeler Arasında Yatırımların Teşviki, Korunması ve Garanti Edilmesi Anlaşması kapsamında Birleşik Arap Emirliklerinde kurulu DS Construction FZCO şirketi ile Libya devleti arasındaki yatırım tahkimi yargılamasında tayin makamını atamıştır. Daimi Tahkim Divanı'nın bu atama kararı, Libya devletinin hakem atayamaması ve buna bağlı olarak İslam İşbirliği Örgütü Genel Sekreterliğinin Libya devleti adına hakem atayamamasından kaynaklı meydana gelen çözümsüzlüğü bozmuştur. Bu atama, taraflardan birinin ve önceden atanmış bulunan tayin makamının hakem tayin edememesi halinde yargılamanın diğer tara-

fının Daimi Tahkim Divanı Genel Sekreterliğine yeni bir tayin makamı ataması için talepte bulunması amacıyla imkan tanıyan Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Komisyonu (UNCITRAL) 1976 Tahkim Kuralları ile uyumlu olarak yapılmıştır. Daimi Tahkim Divanı Genel Sekreterliği, Fransız profesör ve hakem Pierre-Marie Dupuy'ı Libya devleti adına tayin makamı olarak atamıştır. Profesör Dupuy ise ICSID (Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıkları Çözüm Merkezi) eski Genel Sekreter Yardımcısı olan Nassib Ziadde'yi atamıştır. Sonrasında ise, Nassib Ziadde ve davacının tayin etmiş olduğu Stanimir Alexandrov, hakem heyeti başkanı olarak Uluslararası Adalet Divanı eski hakimi olan Hakim Bruno Simma'yı atamıştır.

Ekim 2016 tarihinde, DS Construction FZCO tarafından Libya devleti aleyhine başlatılmış yatırım tahkimi yargılaması davacının Libya inşaat sektöründeki yatırımlarına ilişkin uyuşmazlıktan kaynaklanmaktadır. İslam Konferansı Örgütü Yatırım Anlaşması, UNCITRAL Tahkim Kurallarına herhangi bir atıfta bulunmaksızın yatırımcılar ve devletler arasında kurumsal olmayan (ad hoc) tahkimi öngörmektedir.

Ancak, davacı Avusturya-Libya arasındaki Yatırımların Korunması Anlaşması kapsamında uygulanabilir olan UNCITRAL Tahkim Kurallarının, "En Çok Gözetilen Millet" maddesinin işleyişine istinaden İslam Konferansı Örgütü Yatırım Anlaşması kapsamındaki tahkim yargılamasına da uygulanacağı savunmasıyla başarılı olmuştur.

Daimi Tahkim Divanı'nın DS Construction FZCO ve Libya devleti arasındaki tahkim yargılamasında tayin makamı ataması, İslam Konferansı Örgütü Yatırım Anlaşması kapsamındaki diğer tahkim yargılamaları açısından önemli sonuçlar doğurabilmekte olup; İslam Konferansı Örgütü Yatırım Anlaşması kapsamında görülen diğer yatırım tahkimi yargılamalarındaki davacılar, davalı devletin ve İslam Konferansı Örgütü Genel Sekreterliğinin hakem atayamaması halinde, Daimi Tahkim Divanı Genel Sekreterliğine tayin makamı atanması için başvuruda bulunabilecektir.

Çeviren ;
Mütercim-Tercüman
Ayşecan Mantarcı
aysecan@ozgunlaw.com

Kaynak: www.lexology.com

Avukat Dr. Özgün Öztunç tarafından 2001 yılında kurulan ve 2015 yılında Legal500 listesinde yer alan Özgün Hukuk Bürosu'nun, 10 avukat, 3 stajyer avukat, 1 yeminli mütercim tercüman, 1 muhasebe, 1 yönetici asistanı ve 5 destek personel olmak üzere yirminin üzerinde personeli bulunmaktadır.

Alanında uzman avukatlardan oluşan ekibi ile faaliyet gösteren Özgün Hukuk Bürosu, ulusal ve çok uluslu şirketlere hizmet vermektedir. Bu kapsamda, müvekkillerin ihtiyaçlarına olabilecek en kısa zamanda cevap verebilecek organizasyon yapısı kurulmuş olup, temel prensip müvekkillerin kıdemli avukat kadrosuyla her zaman iletişim kurulabilmesi ve her konuda bilgi sahibi olmasının sağlanmasıdır.

Bankacılık ve finans, eğitim, sağlık, otomotiv, kimya ve savunma, teknoloji, enerji, maden, inşaat ve gayrimenkul sektörleri başta olmak üzere değişik iş ve ticaret sektörlerinde faaliyet gösteren kurumsal müvekkillere ve sivil toplum kuruluşlarına hizmet veren Özgün Hukuk, tüm müvekkilleri ile bir iş ortağı titizliği ile çalışmayı prensip edinmiştir.

Özgün Hukuk Bürosu, Türkiye'nin önde gelen finans kurum ve kuruluşlarına, şirketlere ve şahıslara Türkiye'de ve yurtdışında alacak tahsilatı konusunda hukuki hizmet sağlamaktadır. Bu kapsamda yurtdışına kaçırılan malvarlıklarının mal varlığı araştırması yapılarak tespit edilmesi ve alacağın bu yolla tahsil edilmesi hususunda hukuki hizmet verilmektedir.

Özgün Hukuk Bürosu alacak tahsilatı konusunda dünya çapında bir organizasyon olan "European Collectors Association (ECA)" üyesi olup, gerek Türkiye'de gerekse yurtdışında alacak tahsilatı konusunda müvekkillerine hukuki hizmet sunmaktadır. Ayrıca, İngiltere, Belçika, Fransa, İspanya ve İtalya'dan avukatlar tarafından Kasım, 1988'de kurulan ve Avrupa'nın ilk birleşik uluslararası hukuk uygulaması olan PLG International Lawyers'ın tek Türk üye hukuk bürosudur.

Sülün Sok. No:8 34330 1.Levent Beşiktaş / TURKEY
Phone : +90 212 356 3210(pbx) / +90 212 325 2307(pbx)
Fax : +90 212 356 3213
E-mail : info@ozgunlaw.com
İnternet sitesi: www.ozgunlaw.com

Bizi Takip Edin!

